

สภาการพยาบาลประกาศเจตจำนง

วิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์กับความปลอดภัยในการใช้ยา

ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 มาตรา 4 กำหนดให้การประกอบวิชาชีพการพยาบาลเป็นการปฏิบัติหน้าที่การพยาบาลต่อบุคคล ครอบครัว และชุมชน โดยการกระทำต่อไปนี้

1. การสอน การแนะนำ การให้คำปรึกษาและการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย
2. การกระทำต่อร่างกายและจิตใจของบุคคล รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อการแก้ไขปัญหาความเจ็บป่วย การบรรเทาอาการของโรค ป้องกันการลุกลามของโรค และการฟื้นฟูสภาพ
3. การกระทำตามวิธีที่กำหนดไว้ในการรักษาโรคเบื้องต้น และการให้ภูมิคุ้มกันโรค
4. ช่วยเหลือแพทย์กระทำการรักษาโรค

ทั้งนี้ โดยอาศัยหลักวิทยาศาสตร์และศิลปะการพยาบาลในการประเมินสุขภาพ การวินิจฉัยปัญหา การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผล ด้วยหน้าที่ตามที่ได้ระบุไว้ข้างต้น สภาการพยาบาลจึงได้เน้นหลักความปลอดภัยของผู้ป่วย (Patient Safety) มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สถาบันการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์จึงปลูกฝังนักศึกษา และพยาบาลวิชาชีพในทุกหลักสูตร นับตั้งแต่หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรหลังปริญญาตรี อันได้แก่ หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางและหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้และมีทักษะในการบริหารยาอย่างปลอดภัย โดยการจัดให้มีการเรียนการสอนเรื่องยาในหลักสูตรอย่างเพียงพอแก่การปฏิบัติงานกับผู้ป่วยและประชาชนได้อย่างปลอดภัย กล่าวคือ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เรียนวิชาเภสัชศาสตร์ จำนวน 3 หน่วยกิต และจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการในรายวิชาทางการพยาบาลทุกรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จำนวนไม่น้อยกว่า 70 หน่วยกิต ซึ่งนักศึกษาจะต้อง

เรียนรู้เรื่องยาและการบริหารยาที่ใช้รักษาพยาบาลผู้ป่วยในแต่ละโรคที่พบบ่อย ทั้งเรื่องขนาดยา การบริหารยา ผลข้างเคียงและวิธีการแก้ไขเบื้องต้นหากพบความผิดปกติ นอกจากนี้พยาบาลวิชาชีพ ต้องเรียนรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น จำนวน 4 หน่วยกิต โดยต้องฝึกประเมินสุขภาพ ทั้งการ ชักประวัติ ตรวจร่างกาย วินิจฉัยแยกโรค และให้การรักษาโรคเบื้องต้น โดยคำนึงถึงความจำเป็นและ ความปลอดภัยในการใช้ยาเป็นสำคัญ และจะส่งต่อในรายที่เกินขอบเขตวิชาชีพฯ หรือต้องได้รับการ รักษาจากแพทย์ นอกจากนี้ในหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษา โรคเบื้องต้น) ซึ่งเปิดอบรมพยาบาลวิชาชีพที่ต้องการเพิ่มความชำนาญในการรักษาโรคเบื้องต้น ผู้เข้า รับการอบรมต้องผ่านการอบรมและฝึกปฏิบัติเรื่องการใช้อย่างสมเหตุผล (Rational Drug Use: RDU) ร่วมกับการตรวจวินิจฉัยแยกโรคและการรักษาโรคเบื้องต้น ตลอดจนการให้การดูแลรักษา ผู้ป่วยโรคเรื้อรังและครอบครัว จำนวน 16 หน่วยกิต ทั้งนี้พยาบาลเวชปฏิบัติที่ทำการตรวจวินิจฉัย แยกโรคและการรักษาโรคเบื้องต้นต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อกำหนดที่สภาการพยาบาลประกาศ กำหนดไว้ ซึ่งที่ผ่านมาภาคีสภาวิชาชีพด้านสุขภาพได้ให้ความเห็นชอบร่วมกับสภาการพยาบาล ให้ผู้ประกอบการวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์สามารถจ่ายยาจำนวน 18 กลุ่มกับผู้ป่วยที่พยาบาล วิชาชีพได้ให้การวินิจฉัยแยกโรคและตรวจรักษาโรคเบื้องต้นตามขอบเขตที่กฎหมายวิชาชีพ การพยาบาลและการผดุงครรภ์กำหนด

จึงเห็นได้ว่า สภาการพยาบาลตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้ยามาโดยตลอด เมื่อคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติมีนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาระบบและกลไก เพื่อให้เกิดการใช้ยาอย่างสมเหตุผล สภาการพยาบาลได้กำหนดนโยบายให้บรรจุเรื่อง การใช้ยา อย่างสมเหตุผล ไว้ในหลักสูตรการพยาบาลในทุกๆระดับ ตลอดจนมีการสอนเรื่องการใช้ยาอย่าง สมเหตุผล ในทุกรายวิชาของการสอบขึ้นทะเบียนประกอบวิชาชีพฯ นอกจากนี้ สภาการพยาบาลยังได้ ปรับมาตรฐานในการเปิดคลินิกการพยาบาลและการผดุงครรภ์ โดยกำหนดให้ผู้ปฏิบัติต้องผ่านการ อบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง (การรักษาโรคเบื้องต้น) จำนวน 16 หน่วยกิต ซึ่งจะต้องเรียนรู้ ต่อยอดทั้งการรักษาโรคเบื้องต้น การใช้ยาอย่างสมเหตุผล การดูแลรักษาผู้ป่วยเรื้อรังทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ

ดังนั้นในข้อเท็จจริงแล้ว ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ได้เรียนรู้เรื่องยา จำนวนไม่น้อย ไม่ได้เป็นไปตามที่บางวิชาชีพกล่าวอ้างโดยไม่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ แต่ผู้ประกอบการ

วิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ได้ให้การประเมินสุขภาพ การตรวจร่างกาย วินิจฉัยแยกโรค ตามหลักการ ก่อนที่จะให้การดูแลและการรักษาผู้ป่วยโดยอาศัยความรู้และทักษะในการใช้ยาอย่าง สมเหตุสมผล ภายใต้ขอบเขตวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ นอกจากนี้ศาสตร์ทางการพยาบาล และการผดุงครรภ์ของพยาบาลทำให้พยาบาลมีทักษะในการสอน แนะนำ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วย ครอบครัว และประชาชน ในเรื่องการใช้ยาอย่างสมเหตุสมผล กล่าวคือเลือกใช้ยาเท่าที่จำเป็น และ ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักใช้ยาให้ถูกต้อง รวมทั้งการปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้องเมื่อมีความจำเป็นต้องใช้ ยา สภาการพยาบาลและผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ขอยืนยันว่า วิชาชีพ การพยาบาลและการผดุงครรภ์จะยืนหยัดดูแลประชาชนให้ปลอดภัย ตามขอบเขตหน้าที่ของ วิชาชีพฯ ตามกฎหมาย โดยคำนึงถึงจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลและการ ผดุงครรภ์มากกว่าเชิงพาณิชย์ อันจะช่วยให้ประชาชนทุกช่วงวัย โดยเฉพาะผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้พิการที่ต้องการพึ่งพิงและประชาชนที่อยู่ห่างไกลให้สามารถเข้าถึงการบริการสุขภาพ หรือการ รักษาโรคเบื้องต้น และการรักษาภาวะเจ็บป่วยเรื้อรังได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม มีคุณภาพ และ ปลอดภัย ตามนโยบายของรัฐบาลอย่างมุ่งมั่นและยั่งยืนต่อไป สภาการพยาบาลขอสนับสนุนร่าง พ.ร.บ.ยา พ.ศ. ฉบับผ่านประชามติเมื่อเดือนกรกฎาคม 2561 ซึ่งเป็นร่าง พ.ร.บ.ยา ที่จะ เอื้อให้ทุกวิชาชีพทางด้านสุขภาพ สามารถทำงานร่วมกันบนความทับซ้อนของวิชาชีพในระบบ สุขภาพได้ด้วยจิตวิญญาณของทีมสหสาขาวิชาชีพที่มีความเอื้ออาทรต่อกัน โดยคำนึงถึงประโยชน์ ของประชาชนเป็นสำคัญ

สภาการพยาบาล

24 สิงหาคม 2561